

Urbanisme controvertit

Parlar de controvèrsia amb relació a la doctrina urbanística, si és que existeix una doctrina clara, és reflexionar sobre l'actual configuració legal i administrativa del planejament fent palesa la dificultat entre la planificació urbanística tradicional i els nous reptes socials, territorials i de creixement englobats dins del nou concepte de sostenibilitat. El preàmbul de la nova llei d'urbanisme es pronuncia molt clarament a favor d'un desenvolupament urbanístic sostenible, sobre la base de la utilització racional del territori, per compatibilitzar el creixement i el dinamisme econòmics necessaris amb la cohesió social, el respecte al medi ambient i la qualitat de vida. Nous reptes a assolir, però amb eines de planificació tradicionals reinterpretades novament.

Sovint es banalitzava i tergiversava el concepte de sostenibilitat, poc definit i no gaire consensuat, i es converteix en un concepte de moda i per tant relativament inoperant. Alhora sembla més present al nostre territori una manifesta insostenibilitat vers el medi ambient, el consum d'energia i la producció de residus. En aquest sentit la planificació i els criteris que la justifiquen poden entrar en contradicció amb els arguments dels sectors socials menys favorables al desenvolupament urbanístic del territori, sens perjudici de les exigències socials i econòmiques implícites al procés de creixement de les zones urbanes.

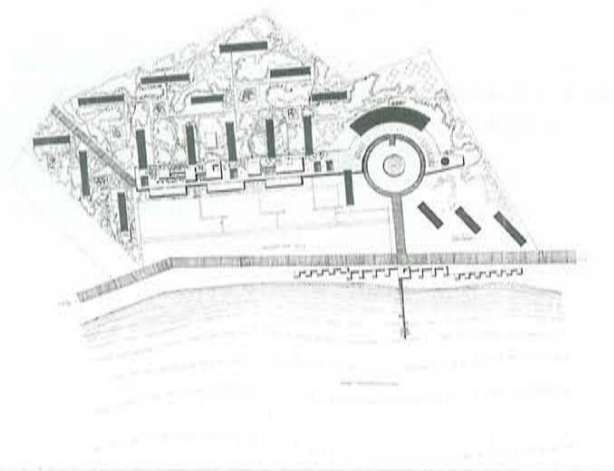
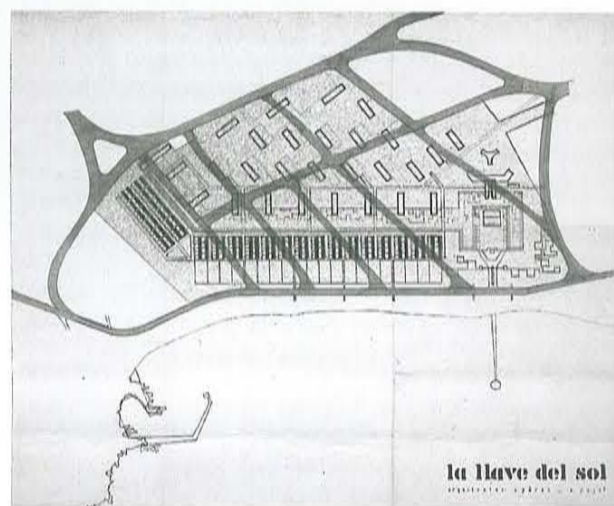
Per tal de fer coincidents la necessitat de creixement i els criteris sostenibles, diversos discursos han donat peu a la formulació de principis generals com a base d'una pretesa nova planificació. Paral·lelament, opinions autoritzades que alerten sobre la incipient crisi del planejament actualment en aplicació fan, amb tot plegat, necessària la concreció d'unes bases fonamentades en la subsidiarietat, la multidisciplinarietat i la participació en els processos de planificació i d'ordenació urbanística. Caldria matisar molt els conceptes plantejats, molts amb una gran dosi de subjectivitat i càrrega teòrica, des del punt de vista arquitectònic. De fet, un dels objectius finals de la planificació és fer possible d'una manera ordenada i racional la construcció d'edificacions. Possiblement la manca d'una reflexió arquitectònica en els plantejaments d'ordenació i de planificació juntament amb l'anàlisi de les tipologies actuals d'habitatges ha precipitat el discurs crític dels experts en la matèria. La majoria del planejament derivat, lluny de plantejar propostes alternatives, sovint únicament es limita a quantificar volums i edificabilitats per tal d'assegurar les corresponents cessions en aplicació de la legislació vigent. Com sempre, l'anàlisi històrica i la reflexió acadèmica són aliats valuosos per a la concreció d'alternatives. En aquest sentit, els continguts d'aquest número de la nostra revista ens poden ajudar, i molt, en la recerca de noves propostes de planificació i d'ordenació.

La publicació del projecte megalòman amb que s'acompanya aquest escrit, extret del valuós centre de documentació del CoAC – Demarcació de Tarragona, no pretén recuperar postulats moderns, però sí procurar un necessari retrobament entre l'urbanisme i l'escala arquitectònica.

Juan M. Zaguirre
Director d'AT

Bibliografia:

- Font, Antonio: *Planeamiento urbanístico. De la controversia a la renovación*. Diputació de Barcelona, 2003.
- *Conclusiones del 1r Fòrum d'urbanisme per a un desenvolupament més sostenible*. CSCAE/COA, Illes Balears, 2003.
- Llei d'urbanisme. *Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme*. Generalitat de Catalunya.

Projecte d'ordenació d'un sector per a la construcció de 3.200 apartaments, 140 habitatges unifamiliars, 3 hotels i centre comercial. Salou. Alain Peron i A. Pujol, arquitectes. Arxiu CoAC – Demarcació de Tarragona, 1965.

